

НОТАТКИ З ПРИВОДУ СУЧАСНОГО ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА: ДОСВІД ЛНАМ

NOTES ABOUT CONTEMPORARY DECORATIVE ART:
THE EXPERIENCE OF LNAA

Декоративно-прикладне мистецтво – особливий рід художньої діяльності, покликаний формувати гармонійне предметне середовище людини, робити її існування комфортним, естетично й емоційно наповненим, індивідуальним і неповторним. Твори декоративно-прикладного мистецтва володіють своєю специфічною образністю, що нерозривно пов'язана з їх функцією, історією, особливими засобами художньої виразності, за допомогою яких втілюється ідея. Ця древня і потужна галузь цивілізації, виплекана людством з часів палеоліту, в українському сьогоденні презентована, зокрема, навчальними та художніми практиками факультету декоративно-прикладного мистецтва Львівської національної академії мистецтв (далі ДПМ ЛНАМ).

Навчальні методики п'яти кафедр факультету – художньої кераміки, текстилю, дерева, скла і металу – закорінені передусім в номінованому матеріалі. Професійне володіння матеріалом, технологіями його упорядкування конденсує історичний досвід, дає платформу новаціям. Солідаризуючись з принциповими позиціями руху "Art and Craft" та положеннями Маніфесту Баугаузу про рівність мистецтва і ремесла, художники-педагоги факультету ДПМ займають професійну позицію у справі

ГАЛИНА КУСЬКО

докторка філософії, деканка факультету
Декоративно-прикладного мистецтва ЛНАМ

HALYNA KUSKO

Doctor of Philosophy, Dean of the Faculty
of Decorative and Applied Arts of LNAA

The decorative and applied arts are a special kind of artistic activity called to form a harmonious subject environment of a man, make his being comfortable, aesthetically and emotionally filled, individual and unique. The works of decorative and applied arts have their own specific imagery that is inextricably linked with their function, history, particular means of artistic expression, with the help of which the idea is embodied. This ancient and powerful field of civilization cherished by mankind since the Palaeolithic times, is presented in Ukraine today, in particular, by educational and artistic practices of the Faculty of Decorative and Applied Arts of Lviv National Academy of Arts (hereinafter the DAA of LNAA).

The teaching methods of five departments of the Faculty – Artistic Ceramics, Art Textile, Wood, Glass and Metal are rooted in the nominated material, first of all. Profes-

підготовки фахівця галузі, що полягає в якісному мистецькому та ремісничому вишколі вихованців.

Творче обдарування та вмотивованість оволодіти професією спонукає молодь до серйозного вивчення фаху. Поступово від простих вправ, опертих на традиційні техніки та естетику (чудовою базою тут служить народне мистецтво), студенти виростають до рівня "вільного мислення матеріалом", коли усі компоненти мистецького твору складають нероздільну взаємообумовлену єдність. На старших курсах, у процесі творчості над кваліфікаційними працями бакалаврського та магістерського рівнів, після завершення навчання в Академії молоді митці часто демонструють подиву гідний рівень творчої реалізації, постійний пошук і поступ. Саме вони під керівництвом досвідчених педагогів, а пізніше самостійно формують обличчя сучасного українського декоративного мистецтва. Серед прикметних напрямків творчості молодих – вироби декоративного мистецтва з вираженою утилітарною функцією (посуд, меблювання, ювелірні прикраси, одягові та інтер'єрні тканини тощо), призначені для одиничного втілення та тиражування невеликими партіями (на основі певного зразка). Інша напрямна – твори, що акумулюють оригінальну ідею, новаторські за естетикою, технічними та

сильною майстерністю матеріалу, техніками та технологіями його устроювання конденсують історичний досвід, надають платформу для інновацій. Виражаючи солідарність з принципами "Art and Craft" руху та положеннями Баухаусу про рівність мистецтва та ремісництва, педагоги ДАА тримають свою професійну позицію в підготовці спеціалістів у галузі, які є якісною мистецькою та ремісничою освітою студентів.

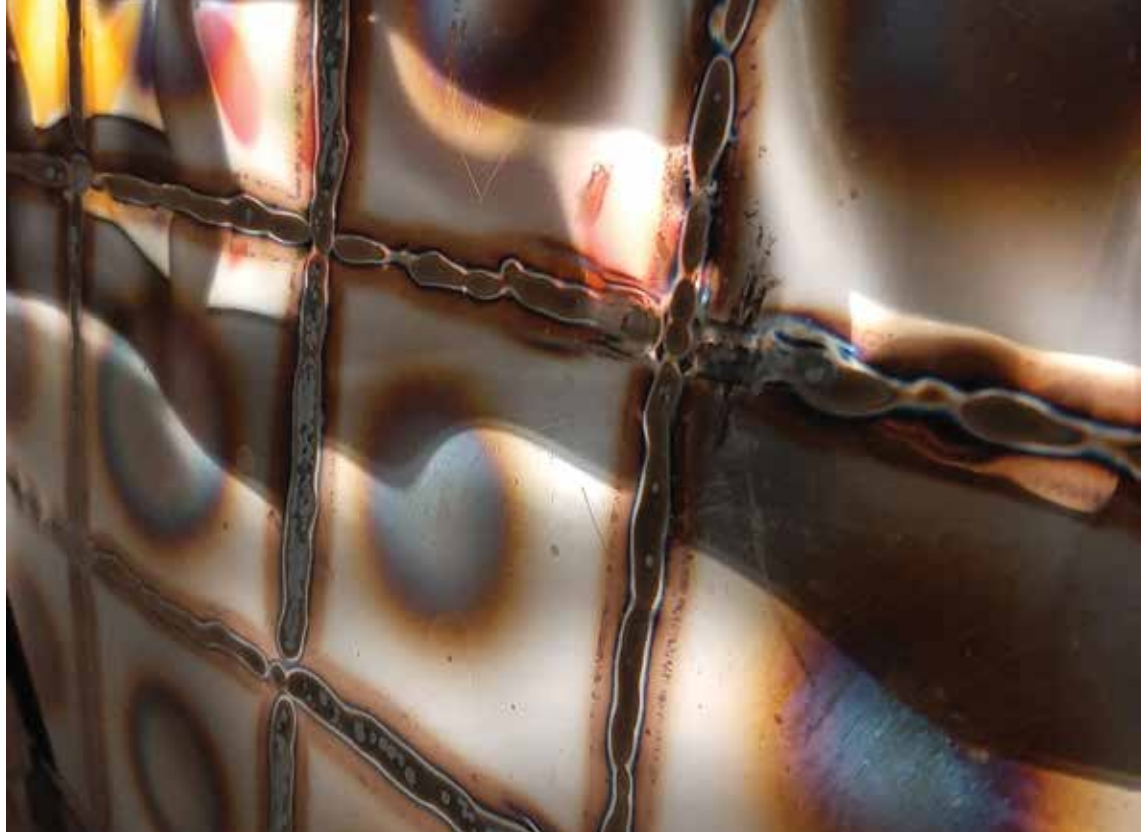
Творче обдарування та мотивація до оволодіння професією спонукає молоді митці до серйозного вивчення фаху. Поступово від простих вправ, опертих на традиційні техніки та естетику (чудовою базою тут служить народне мистецтво), студенти виростають до рівня "вільного мислення матеріалом", коли усі компоненти мистецького твору складають нероздільну взаємообумовлену єдність. На старших курсах, у процесі творчості над кваліфікаційними працями бакалаврського та магістерського рівнів, після завершення навчання в Академії молоді митці часто демонструють подиву гідний рівень творчої реалізації, постійний пошук і поступ. Саме вони під керівництвом досвідчених педагогів, а пізніше самостійно формують обличчя сучасного українського декоративного мистецтва. Серед прикметних напрямків творчості молодих – вироби декоративного мистецтва з вираженою утилітарною функцією (посуд, меблювання, ювелірні прикраси, одягові та інтер'єрні тканини тощо), призначені для одиничного втілення та тиражування невеликими партіями (на основі певного зразка). Інша напрямна – твори, що акумулюють оригінальну ідею, новаторські за естетикою, технічними та

сильною майстерністю матеріалу, техніками та технологіями його устроювання конденсують історичний досвід, надають платформу для інновацій. Виражаючи солідарність з принципами "Art and Craft" руху та положеннями Баухаусу про рівність мистецтва та ремісництва, педагоги ДАА тримають свою професійну позицію в підготовці спеціалістів у галузі, які є якісною мистецькою та ремісничою освітою студентів. Творче обдарування та мотивація до оволодіння професією спонукає молоді митці до серйозного вивчення фаху. Поступово від простих вправ, опертих на традиційні техніки та естетику (чудовою базою тут служить народне мистецтво), студенти виростають до рівня "вільного мислення матеріалом", коли усі компоненти мистецького твору складають нероздільну взаємообумовлену єдність. На старших курсах, у процесі творчості над кваліфікаційними працями бакалаврського та магістерського рівнів, після завершення навчання в Академії молоді митці часто демонструють подиву гідний рівень творчої реалізації, постійний пошук і поступ. Саме вони під керівництвом досвідчених педагогів, а пізніше самостійно формують обличчя сучасного українського декоративного мистецтва. Серед прикметних напрямків творчості молодих – вироби декоративного мистецтва з вираженою утилітарною функцією (посуд, меблювання, ювелірні прикраси, одягові та інтер'єрні тканини тощо), призначені для одиничного втілення та тиражування невеликими партіями (на основі певного зразка). Інша напрямна – твори, що акумулюють оригінальну ідею, новаторські за естетикою, технічними та

технологічними характеристиками. Це панно, пластика (так звані арт-об'єкти), інсталяції. У кожному випадку одним з основних засобів художньої виразності є виявлення матеріалу, його досконалості, що досягається послідовністю технічних операцій. Або ж чарівної недосконалості (сучки в товщі дерева, кракелюри і патьоки кераміки, спонтанна текучість гутти, висотані нитки й обнажена основа тканини, шорохуватість і блиск металу) – все, що виявляє шляхетне природне походження сировини, безцінний індивідуальний дотик майстра, його інструментів. Рух думки часто несподіваний, строгий або пишномовний, інколи сповнений тонкої іронії, завжди емоційно насичений, наснажений красою. Так апологет гончарства Ольга Цибуля вибудовує свою масштабну інсталяцію (дипломна робота магістра) з чорно-червоної полив'яної кавалькади глеків. Багатократно помножені й ритмізовані прості на перший погляд предмети формують виразну композицію, що асоціюється з агресивним рухом натовпу. Чітка організована геометрія оп-арту заворожує погляд у поліхромних дерев'яних панно Назара Симотюка. А в інтерпретації Давида Копича дерево виявляє текучість і пластичність (дипломна робота на здобуття ступеню магістра). Краса майстерно опрацьованих поверхонь металевих панно Петра Грицюка складає конкуренцію кращим живописним творам. Ідеальний холоднуватий блиск скляних посудин, акуратно розставлених на

with marked utilitarian function (crocery, furniture, jewelleries, clothing and interior fabrics, etc.), designed for single embodiment and reproduction in small batches (based on a certain pattern). Another guide is the works accumulating an original idea, innovative in their aesthetics, technical and technological characteristics. These are panels, plastics (so-called art objects), installations. In every case, one of the main means of artistic expression is the identification of the material, its perfection, reached by the sequence of technical operations. Or charming imperfection (knots in wood, ceramic craquelure and stains, spontaneous fluidity of hot glass furnace, untwined threads and open fabric basement, metal roughness and gloss) – everything that reveals the noble natural origin of the raw materials, invaluable individual touch of the master, his tools. A movement of the thought is often surprising, strict or gorgeous, sometimes full of subtle irony, always emotionally saturated and enriched with beauty. This way the pottery apologist Olha Tsybulia builds her large-scale installation (master's project) from black and red cavalcade of enamelled pots. Repeatedly multiplied and metrical simple objects at the first glance form a clear composition that is associated with aggressive movement of the crowd. The clearly organized geometry of op art charms in polychrome wooden panels by Nazar Symotiuk. And according to Davyd Kopych, wood reveals fluidity and plasticity

стелажах, у дипломній інсталяції Руслана Лучка "Музей відкритого типу" та розміщені поруч світлини на контрасті втілюють ідею вразливості людської природи, її тіла і духу. Об'ємно-просторова композиція Наталії Парцик "Інформаційний простір" виконана у гутній техніці, її густої текстури, світлонності вибудовує образ сучасних комунікацій, що встановлюють зв'язки, і, водночас, ув'язнюють людину в своїх тенетах. Декоративне мистецтво у художніх практиках молодих часто виходить за межі ustalених рецептур. Так виникають інтерактивна текстильна інсталяція "Вихід за межі" Тетяни Білецької, міметичні композиції – шляхетна "Біблія глини" Надії Собко та сповнена життя, яскрава і дотепна "Естетика їжі" Романа Белея. Навіть при побіжному погляді стає зрозумілою художня, "артівська" природа сучасного декоративного мистецтва, коли краса форми поєднується з глибиною образу. Актуальним сьогодні є поглиблення прикладної напрямної декоративної галузі. Поширення у світі набуває думка про перегляд ідей, що донедавна здавались беззаперечними, про безумовну пріоритетність інтенсивних техноємних виробництв. Адже побічним продуктом глобальної індустріалізації стало нищення природних ресурсів, забруднення середовища, у масштабах, що складають екзистенційні ризики. Відтак, як альтернативу розглядають сектор "низьких

(master degree project). The beauty of masterfully processed surfaces of metal panels by Petro Hrytsiuk competes with the best paintings.

Ideal cold gloss of glass containers, which are thoroughly put on the shelves, in diploma installation of Ruslan Luchko "Open-type Museum" and adjacent photographs in contrast embody the idea of the vulnerability of human nature, his body and spirit. Nataliia Parshchuk's volumetric and spatial composition "Information Space" is made in hot glass furnace technique, its dense texture, luminescence builds the image of modern communications that establish connections and, at the same time, imprison a person in their webs.

The decorative art in artistic practices of young people often goes beyond the fixed recipes. Thus, the interactive textile installation "Out of Limits" by Tetiana Biletska, mimetic compositions – noble "Bible of Clay" by Nadiia Sobko and full of life, bright and smart "Aesthetics of Food" by Roman Bielei. Even at passing glance, an artistic nature of contemporary decorative art became comprehensible, when the beauty of shape is combined with the depth of image.

It is urgent today to deepen the applied guide of the decorative field. The opinion about revision of ideas of the unconditional priority of intensive technology industries, which until recently seemed unquestionable, is spreading around the world. Certainly, the by-product of global indus-

технологій" ("low-technology"), інноваційну доречність і економічні перспективи якого довів проєкт "Policy and Innovation in Low-tech Industries in Europe – PILOT" ("Політика та Інновації у низько технологічному виробництві у Європі").

Ще кілька десятиліть тому в Україні існували великі підприємства з виробництва якісних предметів побуту: порцеляни, текстилю, скла тощо. Запорукою високого рівня продукції на виробництві були, передусім, художники. З розпадом старої економічної системи ці підприємства були зруйновані. Ринком заповнила дешева чужоземна продукція, яка задовольняла масові потреби. Однак не естетичні. Часто – це предмети одноразового вжитку, які, власне, й формують лавину екологічного сміття. Відтак в Україні, як і у всьому світі актуалізувались проблеми, вирішення яких вбачається у зміні економічних моделей, політиці сестейнебіліті, "повільному" дизайні, "емоційному" дизайні тощо.

У згаданому контексті особливо актуальною бачиться роль кафедр факультету ДПМ, які готують фахівців, здатних з успіхом заповнити цю важливу культурно-економічну нішу, створювати якісні довговічні речі, котрі б задовольняли естетичні потреби людини, дозволяли їй відчувати свою індивідуальність, формували емоційну прив'язаність, відчуття комфорту та безпеки. Ідея створення художніх прикладних творів реалізується сьогодні на невеликих сучасних підприємствах, у індивідуальних творчо-виробничих майстернях випускників, багато з яких заснували свої бренди, у курсових та дипломних роботах студентів ЛНАМ (набори посуду "Хвилі" Марії Свирид, "Взаємо (дія) Ганни Петрикіної, "Духи Карпат" Галини Башти, "Форма" Наталії

trialization has become the destruction of natural resources, environmental pollution, on a scale that poses existential risks.

Therefore, the "low-technology" sector is considered as an alternative, the innovation relevance and economic prospects of which were proved by the project "Policy and Innovation in Low-tech Industries in Europe - PILOT".

A few decades ago, in Ukraine there were big enterprises producing quality household items: porcelain, textile, glass, etc. Above all, the artists were the source of a high level of production. With the fall of the old economic system, these enterprises were destroyed. The market was full of cheap foreign products that satisfied mass needs. However, not aesthetic ones. These are often the objects of single use that actually form the avalanche of ecological waste. Since then in Ukraine, as in the whole world, the issues became urgent, the solution of which is seen in the change of economic models, politics of sustainability, "slow" design, "emotional" design, etc.

In this context, the role of the departments of the Faculty of DAA is especially relevant, which train professionals who can successfully fill this significant cultural and economic niche, create quality durable things that would meet the aesthetic needs of man, allow him to feel his individuality, form emotional attachment, feeling of comfort and safety. The idea of creating artistic applied works is realized today in small modern enterprises, in individual creative and production workshops of graduates, many of whom established their own brands, in course and final projects of the students of LNAA (sets of crockery "Waves" by Mariia Svyryd, "Inter (action)" by Hanna Petrykina, "Spirits of the

Пігули, "Імпровізація стилів" Віолетти Микитяк, меблевому ансамблі "Кольорова лінія" Валентина Рябця, наборі ювелірних прикрас "Симбіоз" Марти Мартишин та багатьох інших).

Таким чином, сучасне декоративне мистецтво на досвіді ЛНАМ мислиться як широкий зріз художніх практик, в основі яких особливе розуміння і способи реалізації ідеї краси та втілення смислів. Крім того – це галузь як ніколи актуальних прикладних практик, що покликані вирішувати важливі проблеми сучасної економіки, екології, психології, естетики та ін. Перспективи розвитку декоративно-прикладного мистецтва мисляться позитивними через високий професійний рівень педагогічного персоналу факультету ДПМ ЛНАМ, обдарованість молоді, яка свідомо приходить працювати в цю давню і вічно оновлювану царину художньої творчості й уже сьогодні демонструє високий рівень мистецьких досягнень.

Carpathians" by Halyna Bashta, "Form" by Nataliia Pihula, "Improvisation of Styles" by Violetta Mykytiak, furniture ensemble "Colourful Line" Valentyn Riabets, set of jewelleryes "Symbiosis" by Marta Martyshyn and many others).

This way, contemporary decorative art by the experience of LNAA is conceived as a broad slice of artistic practices, based on a special understanding and the means of realization of the ideas of beauty and embodiment of senses. Besides, this is a field of more than ever significant applied practices called to solve important problems of modern economics, ecology, psychology aesthetics and so on. The prospects for development of decorative and applied arts are considered positive thanks to the high professional level of pedagogical stuff of the Faculty of DAA of LNAA, the talent of the youth, who consciously comes to work in this ancient and eternally updating field of artistic creativity and already today shows a high level of artistic achievements.

